

CARTA UU JA NI NTEE SAN PABLO APOSTOL NUU NCHIVI ÑUU CORINTO

¹ Maá nī cúu Pablo, apóstol Jesucristo, chi súcuán nī jētahān inī Yāā Dios nī ntají yā nduhū jā nacani nī tūhun yā. De ndúū ni jíín hermano ō Timoteo téé nī carta yáhá cuēē nūū ndá nú hermano ñūū Corinto jā cándíja nú Yāā Dios, jíín nūū ndihi ndá nú jā yíhí ndahá Yāā Dios jā íyó nú ní cáhnú Acaya.

² De ñúhún inī ni jā Tatá ó Yāā Dios jíín Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá nú de sáhá yā jā coo ndeé coo siī inī nū.

Sīquī jā ní ndoho Pablo tūndóhó

³ Ná cáhān ō jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios, Yāā cúu Tatá maá Jētohō ō Jesucristo. Chi maá yā cúu Tatá ó jā cúndáhví inī yóhó, de ní ní sáhá yā jā ndúsiī inī ō.

⁴ Chi sáhá yā jā ndúsiī inī ō sīquī ndācá tūndóhó jā ndóho ó, tácuá suni cuu sáhá maá ó jā ndusiī inī táhán ó jā ndóho tūndóhó. Chi tá cúu nūū ní nsáhá yā jā ní ndusiī inī maá ó, suni súcuán sáhá ó jā ndúsiī inī jì.

⁵ Chi jā ndóho ó cuāhā tūndóhó tá cúu nūū ní ndoho Cristo, suni súcuán níhīn ō cuāhā tūhun ndusiī inī, sáhá Cristo.

⁶ Jā ñúcuán, tú ndóho ndá nī tūndóhó, de súcuán de cúu sáhá nī jā ndusiī inī ndá nú de quendōo vāha cā ánō nū. De jā sáhá Yāā Dios jā ndúsiī inī ni, suu sáhá tucu jā ndusiī inī ndá nú, de quendōo vāha cā

ánō nū. De súcuán de nīhīn nū fuerza jā cuandee inī nū jíin ndācá tūndóhó tá cúu nū ndóho ndá nī.

⁷ De ñúhún ndasí inī ni jā cúu ndá nú, chi jíin ni jā tá cúu nū ndóho ndá nú tūndóhó jíin nī, suni súcuán ndusiī inī nū jíin nī sáhá maá Yāa Dios.

⁸ Hermano, cúni ndá nī jā ná cúni ndá nú nāsa nī ndoho ndá nī ichi Asia. Chi nī nīhīn ndá nī tūndóhó xéēn ndasí, jondē ja ñatin nduú cā quénda nī jíin, de nī jani inī ni jā cuū ni nícu.

⁹ De sīquī jā ní jehndē inī ndá nī jā cuū ndá nī, de ñúcuán nī nsáhá jā ní jīcūhun inī ni jā má cándija nī maá nī chi nduú tiñu nī, chi sa Yāa Dios jā nástécū ndīyi candija nī.

¹⁰ Chi maá yā nī scácu ndá nduhū nū tūndóhó xéēn jā ja ñatin cuū ni nícu, de suni súcuán scácu yā nduhū mitan. De ñúhún inī ni jā suni scácu tucu yā nduhū ichi nū cā.

¹¹ De suni chindee ndá nú ndá nduhū jā cācān táhvī nū jēhē ni. Chi tú cuāhā nchivī cācān táhvī jēhē ni, de suni cuāhā ji cuu nacuetáhvī jēhē ni jā ní nsáhá yā jā váha nduhū.

Jā ní ncucuée Pablo jā quīhīn dē Corinto

¹² Iyó iin jā sáhá jā cúsiī inī ndá nī: Chi nijīn cúu inī ánō ni jā váha ndoo de ndāa nī jica ndá nī nū nchivī ñayīví, de víhí cā nū ndá máá nú. Chi sīquī jā váha inī Yāa Dios, de nī nchindee yā ndá nduhū, de nsūú sīquī jā ndíchí ndá máá nī cúu jā ní jica nī súcuán.

¹³ De tūhun jā tée ndá nī nū ndācá carta ni, chi maá-ni jā cuu cahvi ndá nú de jīcūhun inī nū cúu. De ñúhún inī ni jā jīcūhun váha cā inī nū,

14 tá cúu nūū ja jícūhun inī nū jacū. De súcuán de cuu cusii inī ndá nú sīquī ndá nī quīvī jā ndiji Jētohō ō Jesús, tá cúu nūū cúsiī inī ni sīquī ndá máá nú.

15 De sīquī jā súcuán nī ncucáhnú inī ni, de jā ñúcuán nī jani inī ni jā tá quīhīn ni Macedonia de xihna cā nūū ndá máá nú cuēē ni, tácuá cusii inī nū jā cuéndēhé nī ndá nú ūū vuelta nícu.

16 Chi nī jani inī ni jā cuéndēhé nī ndá nú, sá de yāha nī quīhīn ni Macedonia, de jā ndicó nī Macedonia de nenda tucu nī nūū nū. Ñúcuán de cuu chindeé ndá nú nduhū jā quīhīn ni ichi Judea nícu.

17 De jā súcuán nī jani inī ni, ¿de á tēe jāá nduú nácani vāha inī cúu nī jāá nduú ní jēē ni nūū ndá nú? ¿A jáni inī nū jā cúu nī tá cúu nchivī ñayivī jā ñamā cāhān jā cuu, ñúcuán de nduú?

18 Nduú chi máá Yāā Dios jíni yā jāá nduú cāhān ni jíin nú jā cuu, de yachī nácāhān ni jā má cūú.

19 Chi nduhū jíin Silvano jíin Timoteo nī nacani nī tūhun Jesucristo Sēhe Yāā Dios nūū ndá nú. De máá yā nduú cāhān yā jā cuu de nacāhān tucu yā jā má cūú. Chi sa squíncuu yā jā cāhān yā.

20 Chi ndihi jā ní nquee yuhú Yāā Dios, squíncuu máá Cristo. De jā suu cúu jā cāhān ō jā viī cúñáhnú Yāā Dios, de cāhān ō Amén, chi ndihi squíncuu Cristo Jesús.

21 De Yāā Dios cúu jā sáhá jā íñi nīhin ndācá ó jíin Cristo, de nī nsáhá ndoo yā yóhó jā sáhá ó tiñu jā cūni yā.

22 De suni nī jēhe yā Espíritu yā jā cundeē inī ánō ō, de cúu yā modo iin sello jā stéhēn jā cúu ó sēhe Yāā Dios. De sáhá Espíritu jā íyó seguro inī ō jā cuāha Yāā Dios tāhvī ō.

²³ De jāá ncháha ca cuēē ni nūū ndá nú nchivī Corinto, tá cúu nūū ní jani inī ni, suu cúu sīquī jāá nduú ní ncúu inī ni jā cuxeēn ni nūū ndá nú jāá nduú sáhá vāha nú. De maá Yāā Dios cúu jā jínī jā cáhān ndāā ni. De tú nduú cáhān ndāā ni, de íyó vāha jā cuū ni.

²⁴ De nsūú jā cúnī ndá nī jā ndacu nīhin nī nūū nū sīquī tūhun jā cándíja nú yā, chi ja íní nīhin nú jín tūhun yā. Chi sa cúnī ni chindeé nī ndá ndóhó jā ná cúsiī cā inī nū.

2

¹ Túsaá de nī jani inī ni jā má cuēē ni incā vuelta nūū ndá nú jín tūhun jā cuxeēn ni de cucuécá inī nū sáhá nī.

² Chi tú cucuécá inī nū sáhá nī, ¿de ní nchivī sáhá jā cusīī inī maá nī? Nduú cā nā incā nchivī, chi maá-ni ndá máá nú, de nāsa cúu de tú sáhá nī jā cucuécá inī nū.

³ Jā ñúcuán cúu jā ní ntee nī carta ñúcuán nūū nū, tácuá tá cuēē ni de ja nī nacani inī nū sīquī cuāchi nú sáhá, de mā cucuécá inī ni sáhá cuāchi nú quīvī jā cuēē ni nūū nū. Chi sa sáhá ndá nú jā cusīī inī ni. De jínī vāha ni jā tú cusīī inī ni, de suni ndihi ndá nú cusīī inī nū.

⁴ De jā ní ntee nī carta ñúcuán nūū nū, de ndasí nī nacani inī ni sīquī nū, de nī ntahúhvī inī ni, de jondē jácu nī nī ntee nī. De nduú ní ntée nī jā sáhá nī jā cucuécá inī ndá nú, chi sa jā cunī nū nāsa mānī ndasí nī jín nú.

Jā nēe cáhnú inī Pablo nūū tēe jā ní nsáhá cuāchi

⁵ De jā ní ncucuécá inī ni nī nsáhá tēe jā ní nsáhá cuāchi ñúcuán, de nsūú maá nī-ni, chi saá-ni ndá

máa nú nī ncucuécá inī nū jacū nī nsáhá dē. De cáhān ni jā jacū-ni, chi nduú cúnī ni jā cuxeēn ndasí nī.

⁶ De jíin jā ní ncuxeēn ndá nú nūū dē tá nī ndutútú ndá nú, de jíin ñúcuán-ni de nī ncuu-ni.

⁷ De mitan chi cúnī jā cune cáhnú inī ndá nú nūū dē, de sáhá nú jā ndusiī inī dē, chi sanaā de caa cā cucuécá inī dē, de mā ndúsiī cā inī dē.

⁸ Túsaá de cáhān ndāhvī nī jíin ndá nú jā stéhēn tucu nú jā íyó mānī nū jíin dē.

⁹ Chi jā síquī tiñu yáhá cúu jā ní ntee nī carta ñúcuán nūū nū, tácuá coto túnī ni ndá nú tú cuetáhvī vāha nú tiñu ndácu nī nūū nū.

¹⁰ Túsaá de jā nēe cáhnú inī ndá nú nūū nchivī, de saá-ni nduhū. Chi jā nēe cáhnú inī ni nūū nchivī tú nī nsáhá ji cuāchi, de sáhá nī súcuán síquī jā mānī ni jíin nú, jíiní jíinúū Cristo.

¹¹ Chi cánuú jā cune cáhnú inī ō, chi nduú cúnī ō jā nīhīn Satanás cuāchi síquī ō, chi ja jíiní vāha ó nāsa ndúcú stáhvī yóhó jā sáhá ó cuāchi.

Jāá nduú ní íyo nañíí inī Pablo inī ñuū Troas

¹² Tá nī jēhēn ni ñuū Troas jā nacani nī tūhun Jētohō ō Cristo, de vāha nī nsáhá yā jā ní íyo modo jā nacani nī tūhun yā.

¹³ De vísō súcuán de nduú ní íyo nañíí inī ánō ni, chi nduú ní nánihīn tāhán nī jíin hermano ō Tito. Ñúcuán de nī nacuetáhvī nī nūū nchivī ñúcuán, de cuānanducú nī dē ichi Macedonia.

Jā sáhá Cristo jā cúndeé ó

¹⁴ De ná cútahvī ō nūū Yāā Dios, chi níní ndéca vāha yā yóhó jā cuáhān ō jíin Cristo Jesús, de íyó inuú ó jíin yā jā cúñáhnú ndasí yā jā snāā yā poder

ndihi enemigo. De jétíñú yā yóhó jā scútē nuu ó tūhun yā ndācá-ni lugar, tá cúu nūū jítē nuu iin xicō āsīn.

¹⁵ De cúu ó tá cúu iin sūja jā jéhēn āsīn nūū Yāā Dios sáhá Cristo. De modo jā quénda xicō ñúcuán nūū nchivī jā cācu ánō jín nūū nchivī jā tñū tñhvī.

¹⁶ Nūū nchivī jā tñū tñhvī, chi cúu ó tá cúu iin xicō jā cuū ji sáhá, de nūū nchivī jā cācu ánō chi cúu ó tá cúu iin xicō vāha jā cutecū ji sáhá. De ni iin ó mā quēndá ó sáhá ó tiñu yáhá de tú mā chíndeé yā yóhó.

¹⁷ De ndá nduhū chi nduú sáhá nī tá cúu nūū sáhá cuāhā tēe jā ndúcú dē nīhīn dē xūhún sīquī tūhun Yāā Dios. Chi sa nácani ndaā ndá nī tūhun yā, chi maá Yāā Dios nī ntají nduhū, de maá yā jínī jā nácani ndaā ndá nī sīquī jā cándija nī Cristo.

3

Tūhun sīquī contrato jeé

¹ De jā cāhān ndá nī sūcuán, ¿de á jáni inī ndá nú jā ndúcú tucu ndá nī cāhān ni jā vāha cā tēe cúu nī, á naá cúu? ¿De á jini ñúhún jā stéhēn ni carta recomendación nūū ndá nú, á jā cācān ni jā taji nú nūū ndá nī, tá cúu nūū sáhá sava ji?

² Nduú chi ndá máá nú cúu modo iin carta recomendación ni. De suu cúu jā ñúhún inī ni jā ní ncandija vāha ndá nú nī nsáhá nī, de cúu modo jā yósō tūhun carta ñúcuán inī ánō ni. De ndihi nchivī chi modo jā cāhvi ji cúu jā jínī ji nāsa nī nasāma nú.

³ Chi ndá máá nú cúu tá cúu iin carta jā ní ntee Cristo de scáca ndá nī. De nsūú jín tinta ní ntée yā, chi sa jín Espíritu Yāā Dios, Yāā técu. De nsūú nūū

tabla yūū tá cúu nūū ní ntee yā ley yā, chi sa nūū ánō nchivī nī ntee yā.

⁴ De cáhān ndá nī súcuán, chi cúcáhnú inī ni Yāā Dios sīquī jā ní nsáhá Cristo.

⁵ De nsūū jā jáni inī ndá nī jā cuu quenda maá nī jā sáhá nī tiñu ñúcuán. Chi sa maá Yāā Dios sáhá jā cuu squíncuu nī.

⁶ De maá yā nī nsáhá jā cuu satíñú vāha nī sīquī contrato jeé yā. De contrato yáhá chi nduú cáhān jā squíncuu ó ley jā ní ntee jín letra, chi sa jā caca ó jín vida jeé, suu jā ní jēhe Espíritu Santo. Chi contrato ley jā yósō jín letra, tánū tāhvī nchivī sáhá. Sochi jā sáhá maá Espíritu cúu jā cutecū ō ní cání.

⁷ De tá nī jēhe yā ley nūū Moisés janahán, de nī nchosō letra nūū tabla yūū. De nī jēndütē ndasí nūū íyó Moisés nī nsáhá yā, de jondē nī jēndütē ndasí nūū dē. De nduú ní ncúu cūndēhé vāha ndá nchivī Israel nūū dē nī nsáhá. De vísō súcuán de cuéé-ni cuéé-ni nī ndāhvā jā jēndütē nūū dē. De tú súcuán nī ncuñáhnú ndasí ley jā sáhá jā cuū nchivī de tánū tāhvī jì,

⁸ de sa víhí cā cúñáhnú ndasí cā tūhun jā cutecū ō jā jēhe Espíritu Santo nūū ō.

⁹ Chi tú nī ncuñáhnú ndasí ley ñúcuán jā tánū tāhvī nchivī sáhá, de sa víhí cā cúñáhnú tūhun jā sndāhvā Yāā Dios cuāchi ó.

¹⁰ Chi ley ñúcuán jā ní ncuñáhnú jondē saá, nduú cā cúñáhnú cuitī, sīquī jā cúñáhnú ndasí cā tūhun Espíritu jā íyó mitan.

¹¹ Chi tú súcuán nī ncuñáhnú ley jā ní íyo jacū-ni tiempo, de sa tūhun jā coo ní cání chi cúñáhnú ndasí cā.

¹² De jā sūcuán ñúhún inī ndá nī, jā ñúcuán cúu jā íyó téyí inī ni jā nácani nī tūhun yáhá.

¹³ Chi nduú sáhá ndá nī tá cúu nū ní nsáhá Moisés jā ní jasí dē iin sahma nū dē, tácuā mā cūnī ndá nchivī Israel nāsa cuāndahvā jā jéndūtē nū dē.

¹⁴ De nchivī ñúcuán nduú ní jícūhun inī ji. De jondē mitan de tá cáhvi ji tutū contrato ley janahán, suni nduú jícūhun inī ji, chi modo jā ndásī sahma ñúcuán nū jāá ntúnī ji, de nduú cújiyo cuitī. Chi jondē tá candíja ji Cristo, sá de cujiyo.

¹⁵ De suni sūcuán jondē mitan tá cáhvi ji tutū ley Moisés, de modo jā ndásī iin sahma nū jāá ntúnī ji.

¹⁶ Sochi jā nácani inī iin nchivī de quívi ji nū maá Jētohō ō Cristo, sá de cujiyo-ni jā ndásī ñúcuán.

¹⁷ Chi Jētohō ō cúu maá Espíritu. De nū íyó Espíritu maá Jētohō ō, ñúcuán cúu nū íyó libre nchivī jāá nduú cā yíhí ji chījin ley janahán.

¹⁸ De jā ñúcuán de ndá máá ó chi nduú cā jasí nū jāá ntúnī ō. Chi cúu ó tá cúu espejo jā jéndūtē, cúu jā stéhēn ō nāsa víi ndasí cúñáhnú maá Jētohō ō, chi jíca ndaā ō. De maá ó ndácá quívi cuānasāma ó cuānduu víi cā ánō ō tá cúu nū cáá maá yā. Chi maá Jētohō ō jā cúu yā Espíritu, sūcuán sáhá yā jíin ó.

4

¹ Túsaá de nduú núu inī ndá nī jā nácani nī tūhun yā. Chi síquī jā ní ncundáhví inī yā ndá nduhū de nī jēhe yā tiñu yáhá nū ni.

² Chi nduú ndúcú ndá nī ndá modo yuhū jā cúcanoō ō sáhá, de ni nduú jíca nuu nī jíin tūhun ndíchí jā stáhví, de ni nduú násāma nī tūhun Yāā

Dios. Chi sa cáhān ndá nī maá-ni tūhun ndāā. De súcuán de cuu cunī ndācá nchivī inī ánō ji jā cáhān ndāā ndá nī, jínī jínū Yāā Dios.

³ De tú íyó nchivī jāá nduú jícūhun inī tūhun jā scácu yā yóhó jā nácani ndá nī, de súcuán cúu nūū maá-ni nchivī jā tānū tāhvī.

⁴ De jāá nduú cándíja ji, chi maá jānēhén jā ndácu tiñu inī ñayīví yáhá, nī jasī nūū jāá ntúnī ji, tácu mā jéndūtē tūhun Cristo inī ánō ji, de mā cūnī ji jā viī ndasí cúñáhnú Cristo, Yāā jā inuú cáá jíín Yāā Dios.

⁵ De jā nácani ndá nī tūhun, de nsūú tūhun maá nī, chi sa tūhun Jētohō ō Jesucristo nácani nī. De ndá máá nī chi mozo-ni cúu nī nūū ndá nú jā síquī jā mánī ni jíín Jesús.

⁶ Chi tá nī nsáhá Yāā Dios ñayīví de nī ncāhān yā jā ná túu luz nūū neē. De sunī súcuán nī nsáhá yā jā ní ntūu luz inī ánō ndācá ó, cúu jā jícūhun inī ō síquī Jesucristo, nāsa jéndūtē nūū yā jā viī ndasí cúñáhnú yā tá cúu nūū íyó maá Yāā Dios.

Jā jíca ó jíín tūhun jā cándíja ó yā

⁷ De ndācá tūhun yáhá jā viī ndasí cúñáhnú, chi modo jā ñúhún inī iin quísi ñuhun. Chi cúu ó tá cúu quísi ñuhun, chi nduú nā fuerza ō. De jā ñúcuán jíín vāha ndá nī jā maá Yāā Dios cúu jā jéhe poder síquī tūhun yáhá jā viī ndasí cúñáhnú, de nsūú fuerza maá nī cúu.

⁸ De jā ñúcuán, vísō ndācá lado jíín ndá nī tūndóhó, sochi nduú sáhá jā má ndúsī cā inī ni. De vísō cúcuécá inī ndá nī síquī tūndóhó, sochi ñúhún inī ni jā quee vāha tiñu nī.

⁹ De vísō jínī ūhvī nchivī ndá nduhū, de maá yā chi nduú sndóo yā ndá nī. De vísō ndúcú ji snáa ji ndá nduhū jín tiñu sáhá nī, de mā cūú.

¹⁰ De ní-ni cúu nūū cuáhān ni, de tá cúu nūū ní ndoho Jesús jā ní jihī yā, suni sūcuán ndóho ndá nī jā ja ñatin cuū ni, tácuā suni cuu stéhēn ni fuerza Jesús jā técu yā inī yiqui cúñu nī.

¹¹ Chi juni técu ndá nī, de ndācá quivī ja ñatin cahñī nchivī nduhū jā síquī Jesús. De sūcuán de jínī nchivī jā técu Jesús inī yiqui cúñu nī jā cuū.

¹² Túsaá de ndá nduhū, níní cúu jā ja ñatin cuū ni sīquī tūhun yā, de ñúcuán sáhá jā cutecū ndá máá nú ní cání.

¹³ De yósō nūū tutū ī: Nī ncandíja nī, de jā ñúcuán nī ncāhān ni, cáchī. De saá-ni ndá nduhū, suni cándíja nī de suu cúu jā nācani nī tūhun yā.

¹⁴ Chi jínī ndá nī jā maá Yāā jā ní nastécū Jētohō ō Jesús, suni sūcuán nastécū yā ndá nduhū, de sáhá yā jā iin cáhnú-ni cuiñi ndihi ó nūū yā.

¹⁵ Chi ndācá tūndóhó yáhá ndóho ndá nī tácuā quendōo vāha ndá nú. De sūcuán de cāyā cuāhā cā nchivī jā sáhá yā jā vāha ji. Ñúcuán de suni cuāhā ndasí ji nacuetáhvi ji nūū Yāā Dios, de cuñáhnú cā yā sáhá.

¹⁶ Jā ñúcuán cúu jāá nduú núu inī ndá nī, de vísō cuāndihi fuerza yiqui cúñu nī, de ánō ni chi sa cuānduu fuerza cā ndācá quivī.

¹⁷ Chi tūndóhó jā ndóho ó ñayiví yáhá, nduú-ni xēēn cúu, de ñamā yāha. De sáhá jā nīhīn ō iin tāhvī jā cuñáhnú ó ní cání jā cāa ndasí cā nsūú cā tūndóhó ñúcuán.

¹⁸ De nduú sáhá ó cuenta nūū ndācá tūndóhó jā jínī ō nūū mitan, chi sa sáhá ó cuenta nūū ndācá jā

váha jāá nduú jínī ō nūū mitan. Chi ndācá jā jínī ō nūū mitan, chi ñamā ndihi, sochi ndācá jāá nduú jínī ō nūū, chi coo níí cání.

5

¹ Chi yiqui cúñu ó jā ndéē ō ñayīví yáhá, cúu tá cúu iin vehe jā naā. De jínī ō jā tá naā, de cuāha Yāā Dios iin yiqui cúñu jeé, de suu cúu tá cúu iin vehe jā coo níí cání jondē andiví. De nsūú iin vehe jā sáhá nchiví cúu, chi jā sáhá Yāā Dios cúu.

² De juni ndéē ō vehe yáhá jā cúu yiqui cúñu ó, chi jéca inī ō sáhá, chi ndasí cúnī ō jā nūcūhun ó yiqui cúñu jeé ó jondē andiví.

³ Chi tá nūcūhun ó ñúcuán, de mā cōó maá-ni cā ánō ō jā naā yiqui cúñu ó yáhá.

⁴ Chi juni íyó cā ō inī vehe yiqui cúñu ó yáhá, de jéca inī ō de cúcuécá inī ō. De nsūú jā cúnī ō jā sndóo ó yiqui cúñu ó de coo maá-ni ánō ō. Chi sa cúnī ō jā nūcūhun ó jā jeé, tácuā ndāhvā yiqui cúñu ó jā naā, de coo maá jā cutecū níí cání.

⁵ De Yāā Dios cúu jā ní nsáhá jā sūcuán coo ó. De nī jēhe yā Espíritu Santo jā ndéē inī ánō ō, de sáhá maá Espíritu jā íyó seguro inī ō jā cuāha Yāā Dios tāhvī ō.

⁶ Túsaá de níí cúu jā cundeé cúcáhnú inī ndá nī. Chi jínī ni jā juni ndéē ni chījin yiqui cúñu nī yáhá, de jícá íyó nī jíín maá Jētohō ō.

⁷ Sochi mitan chi cándíja ndá nī jā íyó yā jíín nī, vísō ncháha ca cunī ni nūū yā.

⁸ De cundeé cúcáhnú inī ndá nī, chi sáhá nī cuenta jā vāha cā tú ná quée nī chījin yiqui cúñu nī yáhá de quīhīn ni cundeē ni jíín maá Jētohō ō.

9 Jā ñúcuán cúu jā ndúcú ndéé nī sáhá nī jā cusii inī yā jín nī, vísō tú íyó cā ni chījin yiqui cúñu nī á vísō tú cundeē ni jín yā.

10 Chi cánuú jā ndihi ó cuiñi yuhú mesa Cristo jā sáhá ndāā yā tiñu ó. De tá iin iin ó nīhīn ō sīquī nāsa nī nsáhá ó, á jā vāha á jā nēhén, tá nī iyo ó chījin yiqui cúñu ó.

Sīquī jā ndīvi ó nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jín ó

11 Túsaá de ndíhvī inī ni jā má stívī nī nūū maá Jētohō ō, de jā ñúcuán ndúcú ndéé nī scándija nī nchivī. Sochi jínī Yāā Dios jā íyó ndāā ndá nī, de ñúhún inī ni jā suni súcuán jínī ndá nú.

12 De nsūū jā ndúcú tucu nī cāhān ni jā vāha cā tēe cúu ndá nī. Sochi cáchī tūhun nī jā cuu cusii inī ndá nú jā síquī ni. De súcuán de cuu scócóo nú nūū nchivī jā cútéyí ji sīquī nāsa cáá nchivī, de nduú sáhá ji cuenta nāsa cáá ánō nchivī.

13 De va sanaā de jáni inī ndá nú jā tēe loco cúu ndá nī jā cāhān ni súcuán. De sīquī jā ndíhvī inī ni jēhē Yāā Dios cúu. De nduú chi íyó vāha xīnī ni, de jā ñúcuán jétíñú yā ndá nī jā quendōo vāha ndá nú.

14 Chi sīquī jā cúndáhvī inī Cristo ndá nduhū, jā ñúcuán cúu jā cánuú nacani nī tūhun yā. Chi jínī vāha ndá nī jā ní jīhī mátúhún-ni yā jā síquī ndihi ó, de jā ñúcuán cúu modo jā ní jīhī ndihi ó jín yā.

15 Chi nī jīhī yā jā síquī ndihi ó tácuā ndācá ó jā tēcū, mā cútecū cā ō jā sáhá ó jā cúnī maá ó, chi sa jā cúnī maá yā jā ní jīhī yā de nī natecū yā jā síquī ō.

16 Jā ñúcuán nduú cā sáhá ndá nī cuenta nāsa-ni cáá nchivī, tá cúu nūū sáhá nchivī ñayíví. De vísō súcuán nī nsáhá nī cuenta Cristo jondē saá, jā

iin tē-ni cúu yā, de mitan chi nduú cā jáni inī ni súcuán.

¹⁷ Chi tú iin nchivī yíhí ji ndahá Cristo, de ja nī ndujeé ji. De ndācá modo nēhén ji, ja nī nchāha cuāhān, de mitan de ja nī ndujeé ndihi.

¹⁸ De Yāā Dios cúu jā sáhá ndihi yáhá, chi jíin Cristo nī nsáhá yā jā ní ndīvi ndācá ó nūū tūhun jā mānī yā jíin ó. De nī ntetíñú yā ndá nī jā nácani nī tūhun jā ndīvi nchivī nūū tūhun jā mānī yā jíin ji.

¹⁹ Chi jíin Cristo de nī nsáhá Yāā Dios jā nchivī ñayívi ndīvi ji nūū tūhun jā mānī yā jíin ji. De nduú nácunehen yā cuāchi jā ní nsáhá nchivī. De nī ntetíñú yā ndá nī jā nácani nī tūhun yáhá nāsa ndīvi ji nūū tūhun jā mānī yā jíin ji.

²⁰ Túsaá de cúu ndá nī tēe jā jíca tiñu maá Cristo. De jā cāhān ni, chi modo jā maá Yāā Dios cāhān ndāhví yā jíin ndá nú. Túsaá de cāhān ndāhví nī jíin ndá nú jā cāhān Cristo, jā ná ndīvi ndá nú nūū tūhun jā mānī Yāā Dios jíin nú.

²¹ De Cristo, vísō nduú ni iin cuāchi yā, de nī nsáhá Yāā Dios jā ní nūcundeē cuāchi ó sīquī yā. De súcuán de yóhó jā yíhí ndahá Cristo, nī nūcundeē sīquī ō jā íyó ndāā ō tá cúu nūū íyó ndāā Yāā Dios.

6

¹ Túsaá de sīquī jā cúu ndá nī tēe jā sátiñú jíin yā, de cāhān ndāhví nī jíin ndá nú jā má sndóo uun nú tūhun jā ní nsáhá Yāā Dios jā váha ndá nú.

² Chi cáchī yā nūū tutū īi:

Maá tiempo jā cūnī maá nī de cunini nī tūhun jā cāhān ndāhví nú jíin nī.

De maá tiempo jā scácu nī nchivī, de scácu nī ndóhó.

Cáchī yā. De mitan-ni cúu maá tiempo jā cúnī yā, de mitan-ni cúu tiempo jā ní nquiji Yāā jā scácu yóhó.

³ De ndúcú ndá nī jā má sáhá nī ni iin tiñu jā casī jā candíja nchivī, tácuā mā cáhān ji sīquī tiñu ndíso nī.

⁴ Chi sa ndúcú nī jā ndihi jā sáhá nī stéhēn jā cúu nī tēe jā sátíñú nū Yāā Dios. Jā ñúcuán jéndeé inī ndá nī jā ndóho nī tündóhó, jíin jā cúmanī nū ni, jíin jā vjíin sáhá jíin nī.

⁵ Chi nī ĩyo quéhén vuelta jā ní ncani nchivī ndá nī, de nī nenda ji sīquī ndá nī, de nī nchihī ji ndá nī vecāa, de nī nsatíñú nīhin nī, de nī jahnī ni maá nī māhná, de nī ĩyo nditē inī ni.

⁶ De suni ndúcú ndá nī jā cuetúhún ji nduhū sīquī jā ndāā jíca nī, de jícuhun vāha inī ni tūhun ndāā, de íyó paciencia inī ni, de vāha inī ni, de ndéē Espíritu Santo inī ndá nī, de cúndáhvī ndíja inī ni táhān nī.

⁷ De nácani ndaā ndá nī tūhun, de poder Yāā Dios íyó jíin nī. De jíin tūhun ndāā sndáhvā ni ndācá tiñu néhén, chi modo jā cánāā nī sīquī. De modo jā nénda ñúcuán sīquī ndá nī, de nénda ndá nī sīquī.

⁸ Iyó vuelta jā íyó yíñúhún nchivī jíin nī, de íyó vuelta jāá nduú. Iyó vuelta jā jétúhún ji ndá nī, de íyó vuelta jā cáhān ji sīquī ni. De íyó vuelta jā cáhān ji jā tēe stáhvī cúu ndá nī, de íyó vuelta jā cáhān ji jā tēe ndāā cúu nī.

⁹ De íyó vuelta jā sáhá ji jāá nduú jíin ji ndá nī, de íyó vuelta jā sáhá ji jā jíin vāha ji ndá nī. De íyó vuelta jā cúnī nchivī jā cahnī ji ndá nī, sochi técū cā ni. De vísō sndóho ji ndá nī, sochi nduú jíhī ndá nī.

¹⁰ De vísō íyó jā cúcuécá inī ni, sochi níní cúsiī inī ni. De vísō tēe ndáhvī cúu ndá nī, sochi sáhá cuicá

nī cuāhā nchivī jín tūhun yā. De vísō nduú nā cuá névāha nī, sochi jín maá yā de ndihi-ni névāha nī.

11 Hermano ñuū Corinto, súcuán cúu jā cáhān cājí nī jín ndá nú, chi sīquī jā mānī ni jín nú, jā ñúcuán cúu jā cáchī ndihi nī nāsa ndóho nī.

12 Ndá máá nī cáchī cājí nī sīquī jā mānī ndasí nī jín ndá nú, de ndá máá nú sanaā de nduú mānī nū jín nī súcuán.

13 De modo jā cáhān tatá jín sēhe, suni súcuán cáhān ndāhvī nī jín ndá nú jā coo manī nū jín nī, tá cúu nūú íyó mānī ni jín nú.

Sīquī jā cúu ó templo Yāa Dios

14 Mā quívi nduū ndá nú jín tiñu néhén jā sáhá nchivī jāá nduú cándíja, chi mā cúu coo inuú nú jín ji. ¿Chi nāsa cúu quetáhán tiñu jā sáhá nchivī ndāá jín jā sáhá nchivī néhén? ¿De nāsa cuu cundeē inuú nchivī jíca jín luz yā jín nchivī jíca nūú neē?

15 ¿Nāsa cuu coo inuú Cristo jín Satanás? ¿De nāsa cuu cuiñi cáhnú nchivī cándíja jín nchivī jāá nduú cándíja?

16 ¿De nāsa cuu cani táhán templo Yāa Dios jín ídolo? Chi ndá máá nú cúu templo Yāa Dios, Yāa técū, chi ndéē yā inī ánō nū, tá cúu nūú ní ncāhān yā:

Cundeē ni inī ndá ji de caca nuu nī mähñú ji,
de cuu nī Yāa Dios maá ji,
de cuu ji nchivī maá nī.
Ncachī yā.

17 De jā ñúcuán nī ncāhān cā yā:
Mā quívi nduū ndá nú jín tiñu néhén jā sáhá ndá
ji,
chi sáhá sín nú maá nú, cáchī Jētohō ō.

De mā tīn nú ndācá jāá nduú ndāā.
 Ñúcuán de naquehen nī ndá nú,
 18 de cuu nī Tatá ndá nú,
 de cuu nú sēhe yīi nī jīn sēhe síhí nī,
 cáchī Jētohō ō, Yāā jā tīn ndihi poder.
 Cáchī tutū.

7

1 Ñanī mánī, túsaá de névāha ó ndācá tūhun yáhá
 jā ní nquee yuhú yā jā sáhá yā. Jā ñúcuán ná sáhá
 ndoo ó maá ó ndācá jā sátéhén yiqui cúñu ó jīn ánō
 ō. De ná cúndihvī inī ō jā má stíví ó nūū Yāā Dios,
 de ná cóo ndoo coo īī ō nūū yā jīn ndihi tiñu jā cúnī
 yā.

Jā ní nacani inī nchivī Corinto sīquī cuáchi jī

2 Coó manī ndá nú jīn ndá nī vīī. Chi nduú ní
 nsáhá nī falta nūū ni iin nú, de nduú ní stíví nī ánō
 ni iin nú, de ni iin nú nduú ní stáhvī nī.

3 De nsūú jā ndúcú nī cāhān ni nūū nū cúu jā
 cāhān ni súcuán, chi ja nī ncāhān ni jā mánī ndasí
 nī jīn nú. De níní ñúhún inī ni ndá nú, vísō cuū ō á
 cutecū ō.

4 De cúcáhnú ndasí inī ni ndá nú, de cúsiī ndasí
 inī ni jā jíca ndaā nū. De vísō jínī ndá nī ndācá
 tūndóhó yáhá, de íyó ndeé inī ni de cúsiī ndasí inī
 ni jā síquī ndá nú.

5 Tá nī jēē ndá nī Macedonia, de nduú ní íyo nañíí
 inī ni, chi sa vījín nī íyo tūndóhó jīn nī ndācá lado.
 Chi nī íyo jā ní stáhān tāhān jīn nī, de nī nchūhú nī
 jā sanaā de caca yátá nchivī cándíja.

6 De Yāā Dios jā sáhá jā ndúndeé inī nchivī jā
 cúcuécá inī, nī nsáhá yā jā ní ndundeé inī ndá nī,
 chi nī nquiji Tito nī nsáhá yā.

⁷ De nī ndusiī inī ndá nī, de nsūú maá-ni sīquī jā ní nquiji dē, chi suni jā ní ndundeé inī dē nī nsāhá ndá nú. Chi nī ncachī tūhun dē jā ñúhún inī ndá nú jā cunī tucu nú nūū ni, jíín jā cúcuécá inī nū sīquī cuáchi nú, jíín jā nácani inī nū jēhē ni. De jā ñúcuán víhí cā nī ncusiī inī ni.

⁸ De carta jā ní ntají nī nūū ndá nú, vísō nī nsāhá jā ní ncucuécá inī ndá nú, sochi nduú cā nácani cuécá inī maá nī jā ní nsāhá súcuán. Chi vísō nī ncucuécá inī ni saá, de mitan de nduú cā, chi jíín ni jā jacū-ni quīvī nī ncucuécá inī ndá nú nī nsāhá.

⁹ De mitan de cúsiī inī ni, de nsūú sīquī jā ní ncucuécá inī ndá nú, chi sa sīquī jā ní jetíñú jā ní ncucuécá inī nū, chi nī nsāhá jā ní nacani inī nū sīquī cuáchi nú. Chi nī ncucuécá inī nū tá cúu nūū cúnī maá Yāā Dios, de nsūú jā ní nsāhá ūhvī ni ndá nú.

¹⁰ Chi tú cúcuécá inī ō tá cúu nūū cúnī Yāā Dios, de suu sáhá jā nácani inī ō sīquī cuáchi ó de scácu yā yóhó, de sá de nduú cā nácani cuécá inī ō. Sochi tú cúcuécá inī nchivī jāá nduú cándíja, de nduú jétíñú jā nacani inī ji, chí sa tñū tñhvī ji.

¹¹ Sochi nī ncucuécá inī ndá nú tá cúu nūū cúnī Yāā Dios, de mitan de jíín ndá nú nāsa vāha nī jetíñú. Chi nī nacani ndasí inī nū nī nsāhá, de nī nducú ndá nú jā quendōo ndāā nū, de nī ncuxeēn nū nūū tēe jā ní nsāhá cuāchi, chi nī nchūhú nú jā ní stíví nú nūū yā. Ñúcuán de ndasí nī ncuu inī ndá nú jā cunī tucu nú nūū ni, de nī ndihvī ndasí inī nū nī ncuxeēn nū nūū tēe jā ní nsāhá cuāchi ñúcuán. De súcuán nī stéhēn ndá nú jāá nduú cuāchi nú, chí nduú ní jétúhún ndá nú cuāchi jā ní nsāhá tēe ñúcuán.

¹² De jā ní ntee nī carta ñúcuán, de nsūú maá-ni sīquī tēe jā ní nsāhá cuāchi, de ni nsūú maá-ni jēhē tēe jā ní ndoho nī nsāhá dē. Chi sa nī ntee nī tácuā sāhá ndá nú cuenta nāsa nī nacani ndasí inī nū jā mānī nū jíin nī, jíin jíinú Yāa Dios.

¹³ Jā ñúcuán nī ndusiī inī ndá nī jā síquī ndá nú. De víhí cā nī ncusiī inī ni jā ní jinī ni jā cúsiī inī Tito, chi nī nduu nañí inī dē nī nsāhá ndá nú.

¹⁴ Chi ja nī ncāhān ni jíin dē jā cúsiī inī ni jā vāha nchivī cúu ndá nú, de mitan de nduú ní nguéndōo nī tūhun canoō jā síquī nū. Chi tá cúu nū ní jinī ndá nú jā íyó ndāā ndācá tūhun jā ní ncāhān ni jíin nú, suni sūcuán nī nquee ndaā jā ní ncāhān ni jíin Tito jā cúsiī inī ni sīquī nū jā vāha squíncuu nú.

¹⁵ De víhí cā mānī dē jíin ndá nú mitan jā ñúhún inī dē jā vāha nī jetáhví nú jā cāhān dē, de nī íyo yíñúhún nú chi nī ndihví inī nū jā má stíví nú nū dē.

¹⁶ Túsaá de cúsiī inī ni sīquī jā cúcáhnú ndasí inī ni ndá nú.

8

Jā ná cúsiī inī ji sōcō ji cuāhā

¹ Hermano, mitan de suni cúnī ndá nī cachī tūhun nī nū ndá nú nāsa cuāhā jā vāha nī nsāhá Yāa Dios jíin nchivī cándíja jā íyó región Macedonia.

² Chi vísō nī jito túnī ndasí tūndóhó ji, de suni nī ncusiī ndasí inī ji jíin tūhun yā. De vísō ndóho ndáhví ndasí ji, de vāha ndasí nī jaquīn ji cuāhā xūhún jā cuu nchivī cándíja.

³ Chi cúu nī testigo jā ní ncusiī inī maá ji nī jēhe ji nāsa nī nquenda ji, de jondē víhí cā nī jēhe ji.

4 Chi nī ncāhān ndāhvī ndasí ji jíín nī jā cuāha nī tūhun jā chindeé táhán ji jíín ó cuāha ji xūhún cuu ndá hermano jā ndóho ndāhví.

5 De víhí cā nī nsāhá ji nsūú cā tá nī jani inī ndá nī, chi xihna cā nī nsōcō ji maá ji nūū Jētohō ō, de sá de nī jēhe ji maá ji jā sāhá ji ndācá jā cúnī ndá nī, ndihi nāsa jétahān inī Yāa Dios.

6 De jā sūcuán nī nsāhá ndá nchivī Macedonia, de nī sndíhvī inī ndá nī Tito jā ná cuéē tucu dē nūū ndá máá nú, de sāhá dē jā jīnu tiñu jā ní squíjéhé dē jíín nú jā suni caquīn nū cuāhā xūhún cuu nchivī ndāhví.

7 Chi ndá ndóhó vāha ndasí sáhá nú ndācá-ni, chi vāha cándíja nú, vāha nácani nú tūhun, vāha jíicūhun inī nū, vāha ndíhvī inī nū, vāha mānī nū jíín ndá nī. Túsaá de suni cánuú jā vāha sāhá nú tiñu yáhá jā cuāha nú jā cuu nchivī ndāhví.

8 De nsūú jā cúnī ni ndacu nī nūū nū, chi sa cáchī tūhun nī nūū nū nāsa cúsiī ndasí inī sava cā nchivī jēhe ji xūhún, de sūcuán de cunī ni jā suni cundáhví ndija inī ndá máá nú nchivī ndāhví.

9 Chi ja jíín ndá nú nāsa vāha ndasí inī Jētohō ō Jesucristo jíín ó. Chi síquī jā ní ncundáhví inī yā ndóhó de nī nasāhá ndāhví yā maá yā, vísō cuicá ndasí yā jondē andiví nícu. De sūcuán nī nsāhá yā jā cúcuicá ndá nú ndihi jā ndíso tūhun yā, síquī jā ní nasāhá ndāhví yā maá yā.

10 De jā váha ndá máá nú cúu jā ná cáchī ni nāsa jáni inī ni síquī tiñu yáhá. Vāha nī nquijéhé ndá nú cuīyā ava, chi nsūú maá-ni jā ní jaquīn nū xūhún, chi suni nī ncusiī ndasí inī nū nī nsāhá nú.

11 Túsaá de mitan de sínu ndá nú da. De tá cúu nūū ní ncusiī inī nū jā ní nquijéhé nú jíín, suni

súcuán cusii inī nū sínu nú, chi cuāha ndá nú tú nāsa névāha nú.

¹² Chi tú cusii inī ō cuāha ó, de jétáhvī yā tú nāsa névāha ó, chi nduú jícān yā jā cuāha ó jāá nduú névāha ó.

¹³ De nsūú jā cáhān ni jā cahni ndāhvī nú maá nú jā caa cā nīhīn ji nsūú cā jā ndōo nūū ndá máá nú.

¹⁴ Chi sa jā inuú-ni cunevāha ndá nú jín ji. Chi névāha cuāhā nū mitan, de cuu cuāha nú jā cúmanī nūū ndá ji. Ńúcuán de tú ní iin quivī cunevāha ndá ji, de suni cuu taji ji de tú cúmanī nūū nū. De súcuán de inuú-ni cunevāha ndá nú,

¹⁵ tá cúu nūū cáhān tutū ī sīquī nchivī jā ní nastútú maná jondē janahán: Tēe jā ní nastútú cuāhā, chi nduú ní ndóo cā. De tēe jā ní nastútú jacū-ni, suni nduú ní ncúmanī nūū dē. Cáchi tutū.

Tūhun Tito jín ūū cā táhán dē

¹⁶ De ná cútahvī ni nūū Yāā Dios jā ní nsāhá yā jā ndíhvī inī Tito jēhē ndá nú tá cúu nūū ndíhvī inī ndá máá nī.

¹⁷ Chi nī jetáhvī dē jā ní ncāhān ni jín dē jā cuēē dē nūū nū. De sīquī jā ndíhvī inī dē jēhē ndá nú, jā Ńúcuán cúu jā cuēē dē, chi súcuán cúu inī maá dē.

¹⁸ De suni taji ndá nī iin hermano cuēē jín Tito nūū nū. De ndācá grupo nchivī cándija jétuhún ji tēe Ńúcuán jā vāha sátiñú dē sīquī tūhun jā scácu yā yóhó.

¹⁹ De ndācá grupo nchivī cándija suni nī ntee ji tiñu dē jā quihīn dē jín ndá nī chindeé dē jā quisiáha ndá nī xūhún jā ní jēhe nchivī. De tiñu yáhá sáhá ndá nī tácuā cáhān nchivī jā vāha ndasí Yāā cúu maá Jētohō ō, chi cunī ji nāsa cusii ndasí inī nū jā sócō nū xūhún.

²⁰ De quihĩn ni jín ndá tē ñúcuán tácu ni iin nchivĩ mā tēé ji cuāchi sīquĩ ni sīquĩ xūhún jā ní nsōcō nchivĩ.

²¹ Chi ndúcú nĩ jā ndāā squíncuu nĩ ndācá tiñu, de nsūú maá-ni nū Yāā Dios, chi saá-ni nū nchivĩ.

²² De suni taji ndá nĩ incā hermano o cuēē dē jín ndúú tē yáhá. De ja ncuu quéhén vuelta nĩ stéhēn dē jā cúsi ndasí inĩ dē jā ndíhvĩ inĩ dē ndācá tiñu. De mitan chi ndíhvĩ cā inĩ dē jēhē ndá nú, chi cúcáhnú ndasí inĩ dē jā squíncuu nú.

²³ De tú jícān tūhún nchivĩ sīquĩ Tito, de cachĩ nū jā cúu dē tē chindeé nduhū jā sátíñú dē jín nĩ nū nū jā síquĩ tūhun yā. De ndúú cā hermano o yáhá, cachĩ nū jā cúu dē tē jā ní ntetíñú nchivĩ cándíja, de íyó yíñúhún dē nū Cristo.

²⁴ Túsaá de stéhēn nū nū dē jā íyó mānĩ ndija ndá nú jín dē, tácu cunĩ ndācá grupo nchivĩ cándíja. De súcuán de cunĩ ji jāá nduú ní ncúsi cāhá inĩ ni jā síquĩ ndá nú.

9

Sīquĩ jā jáquĩn ji xūhún cuu ndá hermano

¹ De mitan de nduú cā jínĩ ñúhún jā tee nĩ nū ndá nú sīquĩ xūhún jā jáquĩn nū jā cuu ndá hermano jā ndóho ndáhvĩ.

² Chi ja jínĩ ni jā jétahān inĩ ndá nú cuāha nú. De jā ñúcuán maá-ni jā cúsi inĩ ni cāhān ni jín nchivĩ Macedonia jā ndá ndóhó nchivĩ Acaya, ja nĩ nsāhá tūha nú xūhún cuiyā ava. De jā súcuán nĩ ncusi inĩ ndá máá nú, de jā ñúcuán cuāhā nchivĩ Macedonia suni nĩ ndihvĩ inĩ ji nĩ jēhe maá ji.

³ De taji nī ndinúnī hermano yáhá, cuēē ndá dē nū nū xihna cā, tácuá tá cuēē maá nī de mā cāhān nchivī jā ní stáhvī nī jā ní ncāhān ni jā squíncuu vāha nú jín tiñu ñúcuán. Chi coo tūha ndija nú jín xūhún tá cúu nū ní ncāhān ni jín ji.

⁴ Chi sanaā de cuēē ni jín jacū tē Macedonia, de tú cunī dē jāá nduú íyó tūha ndá nú, de nīhīn ni tūhun canoō, de saá-ni ndá máá nú, chi nī ncāhān tēyí nī jā íyó tūha ndija nú.

⁵ Jā ñúcuán nī jani inī ni jā cánuú jā cāhān ni jín ndācá hermano yáhá jā cuēē ndá dē xihna cā, de sá de cuēē ni, tácuá sndíhvī inī dē ndá nú jā ñamā ná cóo tūha xūhún jā ní ncāhān nū jā cuāha nú. De súcuán de coo tūha sīquī jā váha inī ndá nú, de nsūú jā ní nsáhá fuerza ni ndóhó.

⁶ De nūcūhun inī ndá nú tūhun yáhá jā tú jacū-ni cuāha nú de suni jacū-ni nanihīn nū: Chi tē jā jáquīn tāmá, suni tāmá-ni nástútú dē. De tē jā jáquīn cuāhā, chi suni cuāhā nástútú dē. Cáchī tutū.

⁷ Tá iin iin nú cuāha nú nāsaa nī nchuhun inī maá nú. Mā cúxī inī nū cuāha nú, chi nsūú fuerza cúu. Chi Yāā Dios mānī yā jín nchivī jā cúsi inī cuāha.

⁸ De maá Yāā Dios cuu sáhá yā jā nducuahā ndācá nū jā váha jā cuu ndá nú, tácuá níni cunevāha nú ndācá ndihi jā jini ñúhún nú, de coo sobra cā jā cuāha nú cuu ndācá tiñu váha.

⁹ Chi súcuán cāhān tutū ī sīquī ndá nchivī jā jēhe: Nī scáa ji nī jēhe ji nū nchivī ndāhvī.

De ndācá tiñu váha jā sáhá ji chi quendōo níí cání. Cáchī tutū.

¹⁰ De Yāā Dios jēhe yā tatā nū tē jáquīn, de níhīn dē stāā yáji dē. De suni súcuán cuāha yā ndinuū

nūū jā váha cuu ndá nú, de sáhá yā jā cāyā de nducuahā tiñu váha jā sáhá ndá nú.

¹¹ Súcuán de coo cuicá nú jíín ndācá-ni, tácuu cuu cuāha cuāhā nū. De xūhún jā cuāha nú jā quihīn nūū ndá hermano jā ndóho ndáhví, suu sáhá jā nacuetáhví ji nūū Yāā Dios.

¹² Chi xūhún jā cuāha ndá nú nūū ji, nsūú mátuhún-ni jā nīhīn ji jā cúmanī nūū ji, chi suni sáhá jā nacuetáhví ndasí ji nūū yā.

¹³ De cāhān ji jā vāha ndasí Yāā cúu Yāā Dios, chi xūhún jā jéhe ndá nú stéhēn jā vāha cándíja nú tūhun Cristo. De suni sáhá jā cāhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios sīquī jā vāha nī jéhe ndá nú nūū ji jíín nūū ndá cā nchivī.

¹⁴ De suni cācān táhvī ji jēhē nū, chi coo manī ndasí ji jíín nú sīquī jā vāha ndasí nī nsáhá Yāā Dios jíín nú.

¹⁵ De ná cútahvī ō nūū Yāā Dios, chi nī jéhe yā Sēhe yā nūū ō, jā cúu iin táhvī cāhnú ndasí jā má quēndá cuitī ō cachī tūhun ó ndihi.

10

Jā ndíso tíñú Pablo jā cúu dē apóstol

¹ De nduhū Pablo, cāhān ndāhvī nī jíín ndá nú jíín modo jā cāhān maá Cristo jā vitá inī yā de vāha inī yā. Nduhū, chi cāhān ndá nú jā tá íyó nī jíín nú de íyó suchí inī ni nūū nū, sochi tá íyó jíicá nī de nduú yúhú cuitī ni cāhān nīhin nī jíín nú. Cáchī ndá nú.

² Túsaá de cāhān ndāhvī nī jíín ndá nú jā tá cuēē ni de mā cāhān nū tūhun jā sáhá jā cuxeēn ni nūū nū. Chi sava ndá nú cāhān jā sáhá ndá nī tiñu yā jā

maá-ni jā nīhīn ni sīquī ñúcuán. Túsaá de íyó tūha nī jā cuxeēn ni nūū nchivī jā cáhān súcuán.

³ Chi vísō cúu ndá nī nchivī jā ndēē inī ñayīví, de nduú cánāá nī tá cúu nūū cánāá nchivī ñayīví. Chi modo jā cánāá nī cúu jā cánāá nī sīquī ndācá tiñu néhén.

⁴ Chi nsūú ndatíñú ñayīví jétíñú nī jā cánāá nī, chi jíin poder Yāā Dios cúu jā cánāá nī jā snāā ni ndācá fuerza jā cúu contra sīquī yā.

⁵ Súcuán snāā ndá nī ndācá tūhun nduxí jíin tūhun téyíí jā ndúcú casī jā má cūnī nchivī nāsa Yāā cúu Yāā Dios. De jāsī ni nūū ndihi jāá nduú vāha jā jāni cāhá inī nchivī, tácuca candíja jī nūū Cristo.

⁶ De tá jíinu jā candíja vāha ndá máá nú, sá de coo tūha nī jā cuāha nī castigo nūū ndá cā nchivī jāá nduú cūnī candíja.

⁷ Ndá máá nú chi maá-ni jā jāni inī nū modo nchivī jāá nduú jícūhun inī. Chi tú nā-ni tēe jāni inī dē jā Cristo nī ntetíñú yā dē, de ná sáhá dē cuenta jā suni súcuán nī ntetíñú yā ndá nduhū.

⁸ De tú nī ncāhān téyíí nī jíin nú jā ndíso tíñú nī, sochi nduú cúcanoō ni sáhá. Chi maá Jētohō ō nī ntetíñú yā ndá nī, tácuca sáhá nī jā cuja ánō ndá nú jíin tūhun yā, de nsūú jā snāā ni.

⁹ Túsaá de nduú cūnī nī jā cani inī nū jā ndúcú nī siúhú nī ndá nú jíin carta ni.

¹⁰ Chi cáhān sava nú jā ndācá carta ni chi sndíhvī ndasí inī, de nīhin ndācu tiñu, sochi tá íyó nī jíin ndá nú de nduú cúndeé inī ni jā ndacu nīhin nī, de suni nduú cúu cáhān viī ni, cáchī ndá nú.

¹¹ De nchivī jā cáhān súcuán ná sáhá jī cuenta jā tá cúu nūū nīhin cáhān carta ni tá íyó jícá nī, suni súcuán nīhin ndacu nī tiñu nūū nū tá coo nī jíin nú.

12 De va mā chún-deé cuitī inī ni jā sáhá ñáhnú nī maá nī tá cúu nū sáhá sava tēe ñúcuán jā jétúhún dē maá dē. Ndá tēe ñúcuán chi íyó naā xīnī dē jā jáni inī dē jā cúñáhnú cā dē nsúú cā ndá táhán dē, de nduú sáhá dē cuenta nāsa íyó dē nū Yāa Dios.

13 Sochi ndá nduhū chi nduú cutéyí nī, chi maá-ni medida tiñu jā ní jēhe Yāa Dios nū ni, de mā scáa cā ni. Maá Yāa Dios nī jēhe medida nāsa cúu jā sáhá nī, de maá yā nī jēhe tūhun jā ní jīnū ni nū ndá ndóhó nchivī Corinto.

14 Jā ñúcuán, tá nī jīnū ndá nī nū nū jā xīhna ñúhún de nsúú jā ní nchāha nī nū medida tiñu jā ní jēhe yā nū ni. Chi xīhna cā ndá máa nī nī jīnū nū ndá nú jā ní nacani nī tūhun vāha Cristo.

15 De nduú cutéyí nī sīquī tiñu jā ní nsáhá incā tēe, chi vāchi sīquī tiñu jā ní nsáhá maá nī-ni. De sa ñúhún inī ndá nī jā cuāhā cā candíja nú, de súcuán de cuu sáhá nī cuāhā cā tiñu yā māhñú ndá nú, sochi maá-ni medida jā ní jēhe yā.

16 De sá de quīhīn ni nū ndá cā ñuū jā íyó ichi nū cā ñuū nū, jā scútē nuu cā ni tūhun jā scácu yā yóhó cúnī ni. Sochi mā quívi nduū ni jā cutéyí nī nū ja nī nacani incā tēe tūhun.

17 De tú ní tēe cúnī dē cutéyí dē, ná cutéyí dē sīquī jā sáhá maá Jētohō ō, nsúú sīquī jā sáhá maá dē.

18 Chi nsúú tēe jā jétúhún maá cúu jā quéndōo yíñúhún, chi sa tēe jā jétúhún maá yā.

11

Jā cáhān Pablo sīquī ndá tēe jā nacani tūhun stáhvī

¹ Cune cáhnú inī ndá nú de ná cáhān ni jacū tūhun modo tá cáhān nchivī naā. Túsaá de cáhnú coo inī ndá nú viī.

² Chi cúcuíñú nī jā jéhē ndá nú, tá cúu nū cúcuíñú Yāa Dios. Chi cúu ndá nú tá cúu iin ñahan lúli jā íyó ndoo, de nī nsāhá nī jā quetáhán ndá nú jíin Cristo, tá cúu nū quetáhán iin ñahan lúli jíin mátúhún-ni yíi ji.

³ Sochi yúhú nī jā sanaā de cuāha ndá nú tūhun jā ndá tēe nácani incā tūhun, stáhví dē ndá nú, de siáā nū tūhun jā chíñúhún ndāā nū Cristo jondē jíin inī jíin ánō nū. Chi suni sūcuán nī nsāhá Satanás jíin Eva, chi nī nguīvi inī iin cōō, de nī stáhví ji ña jíin tūhun ndíchí jā stáhví.

⁴ Chi tá quíji ndá tēe nū nū de tú nduú nácani ndaā dē tūhun Jesús tá cúu nū ní nacani ndá nī, de va vāha ndasí jétáhví ndá nú dē. De suni sūcuán vāha jétáhví nú nū incā espíritu jíin nū incā tūhun jāá nduú quetáhán jíin Espíritu Santo jíin tūhun jā ní ncandíja nú jā scácu yā ndá nú.

⁵ De ndá tēe ñúcuán jā cándíja ndá nú jā cáhān dē jā cúu dē apóstol cúñáhnú, sochi nduú cúñáhnú cuití dē nū ni.

⁶ Chi visō sanaā de nduú níhīn vāha nī modo jā cáhān ni, sochi jícūhun vāha inī ni. Chi jíin ndíhi tiñu jā ní nsāhá nī mähñú ndá nú nī stéhēn cājí nī jā sūcuán cúu.

⁷ Nduú ní jícān ni xūhún nū ndá nú jā ní nacani nī tūhun jā scácu yā yóhó. De sūcuán nī ntecū ndáhví nī tácu quendōo vāha cā ndá nú jíin tūhun yā. ¿De va cuāchi nī nsāhá nī jā ní nsāhá nī sūcuán, á naá cúu?

⁸ Chi sava cā grupo nchivī cándija nī nquehen nī xūhún jā ní jēhe ji nū ni, tácuá súcuán-ni nacani nī tūhun yā nū ndá nú.

⁹ De tá nī īyo nī jín nú de nī ndihi xūhún nī, de nduú ní jícān cuitī ni nū ni iin nú. Chi ndá hermano jā ní nquiji ichi Macedonia nī jēhe dē nū ni jā cúmanī. De jín súcuán de nduú ní stáhān ni ndá ndóhó, de ni mā sáhá cuitī ni.

¹⁰ De tá cúu nū cúcáhnú vāha inī ni jā jínī ni tūhun ndāā Cristo, suni súcuán jínī ni jā má quēhén nī xūhún nū ni iin nchivī ní región Acaya, tácuá mā cāsī ji jā cúsiī inī ni jā súcuán-ni nácani nī tūhun yā.

¹¹ ¿De á sīquī jāá nduú mānī ni jín ndá nú cúu jā cáhān ni súcuán, jáni inī nū? Nduú chi maá Yāa Dios jínī yā jā mānī ni jín ndá nú.

¹² De sáhá cā ni tá-ni sáhá nī, chi mā quēhén nī xūhún nú, tácuá casī ni jā sáhá téyí ndá tēe ñúcuán maá dē jā cáhān dē jā inuú-ni sáhá dē tiñu yā jín nī.

¹³ De ndá tēe ñúcuán chi nsūú apóstol ndāā cúu dē, chi cúsa maá tūhun stáhví-ni cáhān dē, de sáhá dē maá dē jā cúu dē apóstol Cristo.

¹⁴ De nduú sáhvi inī ō jínī ō jā sáhá ndá dē súcuán, chi ja jínī ō jā suni Satanás násāma maá, de stáhví jā sáhá maá modo iin ángel Yāa Dios jā jica jín luz yā.

¹⁵ De jā ñúcuán suni nduú sáhvi inī ō jínī ō ndá tēe jā jétíñú Satanás, tú sáhá dē maá dē jā tēe sáhá ndāā cúu dē. De iin quīvī de nanihīn dē sīquī tiñu néhén jā sáhá dē.

Tūndóhó jā ní ndoho Pablo sīquī jā cúu dē apóstol

16 Incā vuelta cāhān ni jín ndá nú jā ni iin nú mā cānī inī nū jā tēe naā cúu nī. Sochi tú súcuán jáni inī ndá nú, de va cuetáhví nú jā cāhān ni modo tēe naā túsaá, de súcuán de va suni maá nī cuu cutéyí nī jacū tá cúu nū sáhá ndá tēe ñúcuán túsaá.

17 Jā cāhān ni súcuán chi nsūú jā ní ncachī maá Jētohō ō jā cāhān ni, chi sa modo tēe naā cāhān ni jā cutéyí nī.

18 Chi cuāhā dē sáhá téyí dē maá dē jā cúu cuenta ñayīví, de va suni súcuán ná sáhá téyí nī maá nī túsaá.

19 De va tēe íyó cájí xīnī cúu ndá nú, jáni inī nū, de jā ñúcuán vāha jéndeé inī nū ndá tēe naā xīnī túsaá.

20 Chi va vāha-ni jéndeé inī ndá nú nū ndá tēe ñúcuán jā sáhá fuerza dē ndá nú jā satíñú cāhá nú nū dē, á sáhá ndáhví dē ndá nú, á cāndeē dē ndatíñú nú, á sáhá ñáhnú dē maá dē nū nū, á jondē cātū dē nū nū.

21 De va vísō cúcanoō ni jā cachī ni, de ná cāchī ni jā maá nī va nduú nā valor ni jā sáhá téyí nī maá nī tá cúu nū sáhá ndá tēe ñúcuán. Sochi mitan de tú íyó sava tēe jā chūndeé inī dē sáhá téyí dē maá dē, de va suni chūndeé inī maá nī túsaá. De va cāhān ni tá cúu nū cāhān iin tēe naā.

22 Tú cutéyí ndá dē jā tēe hebreo cúu dē, de saá-ni nduhū. Tú tēe Israel cúu dē, de saá-ni nduhū. Tú tatā Abraham cúu dē, de saá-ni nduhū.

23 De va cāhān ni tá cúu nū cāhān tēe naā jā cutéyí nī súcuán túsaá. Tú tēe sátíñú nū Cristo cúu dē, de víhí cā nduhū. Chi cuāhā cā tiñu sáhá nī nsūú cā ndá máá dē, de cuāhā cā vuelta nī ncani nchivī nduhū, de cuāhā cā vuelta nī nchīhi nī vecāa, de suni cuāhā vuelta ja ñatin cuū ni.

24 Chi ndá táhán nī tēe hebreo ūhūn vuelta nī ncani ndasí dē nduhū jín cuarta ñii, iin medida jā ja ñatin cuū ni sáhá.

25 Unī vuelta nī ncani ndá dē nduhū ntuxí, de iin vuelta nī ncuun ndá dē yūū xīnī ni. Unī vuelta nī nquēe barco jā ní jica nī sīquī tūhun yā. Iin ñuú jín iin nduú nī nchosō teni nī nūū cūnú ndute mar.

26 Cuāhā vuelta nī ndoho nī jā jíca nī ichi, de nī ncācu nī nūū ndācá yūte, de nī ncācu nī nūū ndācá jācuīhná. Nī ncācu nī nūū nchivī naciōn ni jín nūū nchivī ñuū jíca. Nī ncācu nī cháhá chúcuán tá nī iyo nī ñuū jín rancho jín mar. Nī ncācu nī nūū ndá táhán nī jāá nduú íyó ndāā.

27 Nī nsatíñú nīhin nī de vījín nī ndoho nī. Cuāhā vuelta nī jahnī ni maá nī māhná. Nī jīhī ni sōco, nī nchīchī ni ndute. Cuāhā vuelta nī iyo nditē inī ni, nī ncuītūn ni, nī ncumanī sahma nī.

28 De sīquī ndācá jā yáhá chi íyó cā. Chi ndiquivī ndóho nī jā nācani ndasí inī ni jēhē ndá grupo nchivī cándíja.

29 Tú iin nchivī nduú fuerza inī ji, de suni súcuán ndóho nī jín ji. De tú iin nchivī quívi ji cuāchi sáhá táhán ji, de ndóho nī tūhun canoō jín tūhun quítī inī.

30 Tú súcuán de tú cánuú jā cutéyí nī, de va cutéyí nī sīquī ndācá jā stéhēn jāá nduú nā fuerza inī ni.

31 De Yāā Dios, Yāā cúu Tatá maá Jētohō ō Jesu-cristo, jín yā jā cáhān ndāā ni. De ní cání ná cáhān nchivī jā vāha ndasí Yāā cúu yā.

32 Tá nī iyo nī ñuū Damasco, de gobernador jā ndācu tiñu inī región jā tīn rey Aretas, nī jani dē ndá soldado nī jito vāha dē ndá viéhé pared jā ní

jicó ndúú ñuū ñúcuán, chi tiin dē nduhū jā quíhīn nī vecāa nícu.

³³ De nī nguīvi nī inī iin tīcá, de nchivī cándíja nī ntavā ji nduhū ventana iin vehe jā íyó yīcā pared, chi nī snúu ji nduhū inī tīcá. De súcuán nī ncācu nī nūū tēe ñúcuán.

12

Jā ní íyo iin jā ní stéhēn nūū Pablo jā ní stúu yā nūū dē

¹ De nduú níhīn tīñú jā cutéyíí nī. De vāha cā ná cáchī tūhun nī nūū nū sīquī iin jā ní stéhēn maá Jētohō ō chi nī stúu yā nūū nī.

² Jínī ni iin tēe jā cándíja Cristo, de ja nī ncuu ūxī cūmī cuīyā jā ní nsāhá yā jā ní ncaa tēe ñúcuán nī jēhēn dē jondē andiví ūnī. De nduú jínī ni á nī jēhēn ni jín yiqui cúñu nī, á nī jēhēn ánō ni-nī. Maá Yāa Dios cúu jā jínī.

³ Sochī jínī ni jā ní ncanee yā nduhū. De á nī jēhēn ni jín yiqui cúñu nī, á nī ndōo, nduú jínī ni, chi maá-ni Yāa Dios cúu jā jínī.

⁴ Chi nī nsāhá yā jā ní ncaa nī nī jēhēn ni jondē andiví nūū viī ndasí cáá. De ichi ñúcuán nī jini nī ndācá tūhun yuhū ndasí jā má cūú cachī tūhun yóhó nchivī.

⁵ De sīquī jā ní nsāhá yā súcuán jín nī cúu jā cutéyíí nī, sochī sīquī maá nī chi mā cutéyíí nī. Chi cutéyíí nī maá-ni sīquī jāá nduú nā fuerza inī nī.

⁶ De tú cúnī ni cutéyíí nī sīquī maá nī nícu, de nsūú jā naā xīnī ni de tú sāhá nī súcuán nícu, chi ndāā jā íyó iin jā cuu cutéyíí nī. Sochī mā sāhá nī, chi nduú cúnī ni jā cani inī nchivī jā cúñáhnú cā ni nsūú cā jā ní jini ji á jā ní jini ji jā cáhān ni.

⁷ De nduú cúnī yā jā yāha jā cutéyíí nī sīquī jā ní stéhēn nijīn yā tiñu ñáhnú ndasí ñúcuán nūū ni, de jā ñúcuán nī nguīji iin tūndóhó jā níquīn nduhū de sndóho nduhū. De iin jā ní jēhe yā tūhun jā tetíñú Satanás cúu, iin jā sndóho nduhū, tácuā mā yāha jā cutéyíí nī.

⁸ De ūnī vuelta nī ncāhān ndāhvī nī jíin maá Jētohō ō jā sáhá jíyo yā quīhīn.

⁹ Sochi nī ncāhān yā jíin nī: Nduú chi nduú cúmanī jā cúndāhvī inī ni ndóhó. Chi tá nduú fuerza vāha iin nchivī, de sáhá nī jā ndúcuahā cā fuerza maá nī inī ji, ncachī yā. Túsaá de cúsiī inī ni jāá nduú fuerza vāha nī, chi súcuán ndúcuahā cā fuerza Cristo inī ni.

¹⁰ Jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī ni jāá nduú fuerza vāha nī, jíin jā cáhān nāvāha nchivī nūū ni, jíin jā cúmanī nūū ni, jíin jā jínī ūhvī ji nduhū, jíin jā ndóho nī tūndóhó jā síquī Cristo. Chi jāá nduú fuerza vāha maá nī, ñúcuán sáhá jā níhīn ni fuerza maá yā.

Jā nácani inī Pablo sīquī nchivī cándíja ñuū Corinto

¹¹ De va tēe naā cúu nī jā ní nsáhá téyíí nī maá nī túsaá. De sīquī jāá nduú cándíja ndá nú nduhū, jā ñúcuán cúu jā sáhá nī súcuán. Chi sa cánuú jā cuetúhún ndá nú nduhū nícu. Chi vísō nduú tiñu cuitī ni jā maá nī, sochi va nduú núu cuitī ni nūū ndācá tēe ñúcuán jā cáhān ndá nú jā apóstol cúñáhnú cúu dē.

¹² Chi māhñú ndá nú nī nsáhá nī ndācá tiñu jā stéhēn jā cúu ndija nī apóstol. Chi jíin cuāhā paciencia nī nsáhá nī ndācá tiñu ñáhnú jā stéhēn poder Yāā Dios, jíin ndācá tiñu jā ní nsāhvi inī nū nī jinī nū.

13 De nduú ní nsáhá nī ndá ndóhó jā coo núu nú nūū ndá cā grupo nchivī cándíja, chí mátúhún-ni jāá nduú ní jéhe nī tūhun jā taji nú jā jíni ñúhún nī, ñúcuán-ni cúu jā ní nsáhá nī. Túsaá de cune cáhnú inī ndá nú tú súcuán nī nsáhá nī falta nūū nū.

14 De mitan de ja íyó tūha nī jā cuéndēhé nī ndá nú vuelta ūnī. De suni nduú nā cuá cācān ni nūū nū, chí nsūú ndatíñú nú cúu jā cúnī ni, chí sa jā ná quéndōo vāha nú jíin tūhun yā. Chí cúu ndá nú tá cúu sēhe nī, de sēhe chí nduú cánuú scáyā ji jā cuu tatá ji, chí sa tatá cánuú jā cuāha dē jā jíni ñúhún sēhe dē.

15 Jā ñúcuán cúsiī inī ni jā cāxīn ni jā névāha nī, de jondē sndíhi nī fuerza maá nī, tácuā sáhá nī jā quendōo vāha ánō ndá nú. De mānī cā coo nī jíin nú, vísō sanaā de jacū-ni íyó mānī ndá nú jíin nī.

16 De íyó jacū nū jā cāhān jā vísō nduú nā cuá ní jícān ni nūū nū, sochi tēe stáhví cúu nī, chí nī nducú nī modo ndíchí jā nīhīn ni xūhún nú, cāhān ndá nú. De nduú.

17 ¿A ndá tēe jā ní ntají nī nūū nū, á íyó iin dē jā ní stáhví dē ndá ndóhó jā nīhīn dē xūhún nú cuu maá nī? Nduú cuitī.

18 Nī ncāhān ndāhví nī jíin Tito jā cuéndēhé dē ndá nú, de nī ntají nī incā hermano nī jēe jíin dē. ¿De á nī stáhví Tito nī nquehen dē xūhún nūū nū jā cuu maá dē, á naá cúu? Nduú, chí inuú-ni sáhá ndúū ni, chí iin-ni ánō ndúū ni.

19 A sanaā de jáni inī ndá nú jā cāhān ni tūhun yáhá tácuā canī inī nū jā vāha tēe cúu nī. Nsūú súcuán cúu, chí Yāa Dios jíin yā jā cāhān ni maá-ni tūhun jā cúnī Cristo. De ndihi jā cāhān ni chí nducú nī jā cuja nú jíin tūhun yā, ñanī mánī.

²⁰ Chi yúhú nī jā tá cuēē ni nūū nū, de sanaā de cunī ni jāá nduú sáhá ndá nú tiñu jā jétahān inī ni. De ndá máá nú suni mā quétahān inī nū nduhū. Chi sanaā de cánāá ndá nú, cúcuásún inī nū, quítī inī nū, cúnduxí nú, sátúhún nú, cáhān nū sīquī táhān nú, cútéyíí nú, jíca nēhén nú.

²¹ De yúhú nī jā tá cuēē tucu nī de cuāha Yāa Dios tūhun canoō nūū ni jā sūcuán sáhá ndá nú. De sanaā de cucuécá inī ni tú íyó cuāhā nū jā ní nsāhá cuāchi ichi chátā, de nduú nácani inī nū jā sndóo nú tiñu téhén, jíín tiñu jíca ndiī, jíín tiñu nēhén ndasí jā ní nsāhá ndá nú.

13

Saludo jíín tūhun jā cáchī tūhun Pablo jā sándīhī

¹ Yáhá cúu vuelta ūnī jā cuéndēhé nī ndá nú. De sáhá ndāā ō tiñu tá cúu nūū cáhān tutū: Jíín tūhun jā cáhān ūū á ūnī testigo de cundaā ndācá tiñu, cáchī.

² De mitan jā íyó jíca nī de cáhān tucu nī tá cúu nūū ní ncāhān nī tá nī íyo nī jíín nú. Cáhān ni nūū ndá nchivī jā ní nsāhá cuāchi ichi chátā, jíín nūū ndihi nú, jā tá cuēē tucu nī de mā cōó vitá inī ni jíín ndá nú.

³ De ñúcuán cuu prueba jā ndúcú ndá nú tú jāndāā jā cáhān ni jíín fuerza Cristo. Chi Cristo nduú cúmanī fuerza yā jā sáhá ndāā yā jíín ndá nú, chi stéhēn yā poder yā māhñú nú.

⁴ Chi vísō nduú ní stéhēn yā fuerza yā tá nī jīhī yā yīcā cruz, sochi mitan chí tēcū yā jíín poder Yāa Dios. De tá cúu nūū ní ndoho maá yā, suni sūcuán ndóho ndá nī mitan jāá nduú fuerza ni. De vísō

súcuán de jíin poder Yāa Dios de tēcū ndá nī jíin yā jā sátíñū nī nūū nū jā síquī tūhun yā.

⁵ Coto túnī ndá nú maá nú tú íñī nīhin nú jíin tūhun cándíja nú yā. Sāhá vāha nú cuenta. ¿De á nduú jíinī ndá nú jā ndéē Jesucristo inī ánō nū, de tú ndāā jā ní ncandíja ndija nú?

⁶ De ñúhún inī ni jā suni cúcáhnú inī ndá nú jā cándíja ndija ndá máá nī.

⁷ De jícān táhvī ndá nī nūū Yāa Dios jā má sāhá ndá nú ni iin tiñu néhén. De vísō cuetúhún ndá nú jā vāha ndácu nī nūū nū, á vísō mā cuetúhún nú, de nduú nā cuá sāhá, chi maá-ni jā sāhá nú tiñu ndāā cúu jā ndúcú nī.

⁸ Chi nduú jasī ni nūū tiñu ndāā, chi sa scáca nī.

⁹ Túsaá de cúsi inī ndá nī de tú nduú nā fuerza maá nī, de tú íyó fuerza maá nú. De níni jícān táhvī ni jā ná cúja cā inī ndá nú jíin tūhun yā.

¹⁰ De tēe nī carta yáhá nūū nū jondē ncháha ca cuēē ni, tácuá tá cuēē ni de nduú cā jíini ñúhún jā cuxeēn ni nūū nū. Chi nī jēhe Jētohō ō tiñu yáhá jā ndíso nī tácuá sāhá nī jā cuja ánō ndá nú jíin tūhun yā, nsúú jā snáā ni.

¹¹ Ja nī ncāhān ō túsaá hermano, de ná cóo jā váha jíin ndá nú. De cundihvī inī nū jā cuja nú jíin tūhun yā, de coo ndeé inī nū. De coo inuú inī nū de cundeē mānī nū jíin táhán nú. De Yāa jā ndíso tūhun ndeé tūhun sīi inī jíin tūhun cúndáhvī inī, coo yā jíin ndá nú.

¹² De tá cáhān jítáhán ndá nú, de yíñúhún techuhú nú ndahá ndá ji.

¹³ Sāhá ndeé inī ndá nú, cáchī ndá hermano cándíja jā íyó yáhá.

¹⁴ De ñúhún inī ni jā Jētohō ō Jesucristo ná sáhá cā yā jā váha ndá nú, de Yāā Dios cundáhví inī yā ndá nú, de Espíritu Santo coo cáhnú yā jín nú. Súcuán ná cóo. Amén.

Nuevo Testamento en mixteco de Ocotepec New Testament in Mixtec, Ocotepec (MX:mie:Mixtec, Ocotepec)

copyright © 1977 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Ocotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Ocotepec [mie], Mexico

Copyright Information

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Ocotepec

© 1977, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

61c6fffd-2562-5253-8242-3993f51527e9